

THERESE NILSSEN
Kiran havn 2
NO 7180 ROAN

Att.Therese Nilssen

Vi trenger flere opplysninger for å behandle søknaden – varsel om avslag på søknad

Saken gjelder Åfjord - Gnr/bnr 177/5 - Kiran Havn 2 - søknad om samtykke.

Arbeidstilsynet viser til søknad av 08.04.2021 om samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9. Vi mottok søknaden fra deg på vegne av din frisørvirksomhet. Vi trenger flere opplysninger før vi kan behandle søknaden.

For å unngå at vi avslår søknaden om samtykke, må du sende oss dokumentasjonen som mangler, **innen 15.06.2021**.

Søknaden omfatter tiltakstype Endring av bruk - bruksendring og bygningstype Annen forretningsbygning.

Bruksareal (BRA) for tiltaket er 18,9 m².

Du driver et enkeltpersonsforetak som frisør og ønsker å starte salong i en tom melkebu/fjøs. Lokalet er på ett plan. Du har ingen ansatte.

Arbeidstilsynet benytter muligheten til å informere deg som driver frisørvirksomhet om hjelpemiddelet Risikohjelpen til å vurdere arbeidsrelatert helse- og miljørisiko på arbeidsplassen, se <https://www.arbeidstilsynet.no/risikohjelpen/>.

Dette har vi mottatt fra deg

Saksbehandlingen vår er basert på følgende dokumentasjon:

- Søknad om samtykke – 1. side
- Søknad om Arbeidstilsynets samtykke.pdf
- Fasade.pdf
- Plantegning.pdf
- Søknad om dispensasjon.pdf

Dette mangler

Dette regnes som en bruksendring av bygningen, fra uthus/fjøs til frisørsalong, og er søknadspliktig til kommunen din etter plan- og bygningsloven. Det vil også kunne være en fremtidig arbeidsplass, og derfor søknadspliktig til Arbeidstilsynet. Vi må vurdere en slik bruksendring strengt. Selv om du driver salongen din alene, vil melkebuen/fjøset senere kunne bli lovlig brukt som frisørarbeidsplass for en virksomhet med ansatte hvis kommunen nå godtar en bruksendring.

Du må sende oss flere opplysninger for at vi skal kunne fortsette saksbehandlingen:

Ventilasjon

Arbeidsplassforskriften §§ 2-14 og 7-1 stiller krav til klima, ventilasjon, luftkvalitet med mer.

Arbeidslokaler skal være utformet og innredet slik at de enkelte arbeidsplassene og personalrommene får tilfredsstillende klima når det gjelder temperatur, fuktighet, trekk, luftkvalitet og sjenerende lukt, og at de beskytter mot giftige eller helsefarlige stoffer.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for ventilasjonsanlegg er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere

- Du må sende inne opplysninger om ventilasjonen i lokalet, se <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-ventilasjon/>

Hovedregelen er at det skal være balansert ventilasjon på en arbeidsplass. Du må også ha ekstra hensyn til punktavsug og avtrekk for blanding av kjemikalier, se også

<https://www.arbeidstilsynet.no/contentassets/06c0ef3084c444b6b4c6d9f8f48b1cab/ventilasjon-i-frisorsalonger-2011.pdf>

Krav til ventilasjon

Arbeidsplassforskriften stiller krav til inneklima. Arbeidslokaler og arbeidsplasser, eller andre områder som arbeidstakerne har tilgang til og hvor arbeidet eller prosesser kan føre til forurensning av luften, skal ha mekanisk ventilasjon og prosessstilpasset avsug. Dette skal sørge for at konsentrasjonen av kjemikalier i arbeidsatmosfæren holdes på et forsvarlig nivå.

Arbeidstilsynets veiledning *Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen* (veiledning 444) inneholder normer for tilfredsstillende inneklima og luftkvalitet. Veiledningen fastslår at balansert mekanisk ventilasjon som hovedregel sikrer tilstrekkelig luftskifte og dermed tilfredsstillende inneklima generelt. Dette legges til grunn for vår forvaltningspraksis.

Arbeidstilsynets stiller ikke konkrete krav til løsninger, men til dokumentasjon som viser at dere planlegger løsninger som gir tilfredsstillende inneklima uavhengig av arbeidets art. Velger dere ventilasjonsløsninger som oppfyller normene som er angitt i veiledning 444, vil kravene til inneklima og luftkvalitet normalt være ivaretatt.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilfredsstillende inneklima forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/ og

www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/sjekkliste-for-krav-til-fysisk-arbeidsmiljo/ . Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Veiledningen *Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen* (veiledning 444) finnes her:
www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/ .

Romhøyde

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav om at bygningsmessige forhold skal være fullt forsvarlige. Arbeidsplassforskriften § 2-8 utdyper kravene som står i arbeidsmiljøloven § 4-4, og stiller særskilte krav til at romhøyden i arbeidsrom og personalrom skal tilpasses rommets gulvareal og den virksomheten som drives der.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at romhøyden i arbeidslokalene er planlagt i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere:

- Hvordan du kan oppfylle kravet til romhøyde.
Du har tegnet inn for hånd at det er 2,20 m til himlingen. Være oppmerksom på at minimumskravet til romhøyde på en arbeidsplass er 2,40 m.

Krav til romhøyde

Kravene til romhøyde framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-8 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Netto romhøyde i arbeidsrom skal som hovedregel skal være minst 2,7 m. For arbeidslokaler som er mindre enn 40 m² kan den gjennomsnittlige romhøyden være ned til 2,4 m.

For arbeidsrom som har skråtak, gjelder kravet for den gjennomsnittlige romhøyden. I arbeidsrom med skråtak skal romhøyden være minst 2,2 m der mennesker skal stå oppreist.

Den gjennomsnittlige romhøyden i spiserom på inntil 60 m² bør være minst 2,4 m, og i spiserom over 60 m² bør romhøyden være minst 2,7 m. Når det gjelder garderober, vaskerom, dusjrom og toaletter, kan romhøyden være ned til 2,2 m.

Når romhøyden skal beregnes, skal det laveste punktet legges til grunn. Det betyr at hvis for eksempel ventilasjonsanlegg og lysarmaturer er montert i tak, og dermed gir en lavere romhøyde enn himlingen, skal romhøyden beregnes fra det lavest punktet på ventilasjonsanlegget eller lysarmaturene.

Kravene til romhøyde er ikke absolutte forskriftskrav, og vi kan derfor vurdere at andre presenterte løsninger er tilstrekkelige for å oppfylle kravet.

For at Arbeidstilsynet skal akseptere avvik, må det foreligge kompenserende tiltak, utover det som følger av lov eller forskrift. Forutsetningen for en slik aksept er at arbeidsmiljøet etter en samlet vurdering fremstår som fullt forsvarlig. Tiltakshavere må dokumentere at de har gjort en helhetsvurdering av innemiljøet og dokumentasjonen må inneholde romutforming, dagslys og utsyn, luftmengder osv. Et eksempel på kompenserende tiltak kan være at vindusarealene økes, slik at arbeidsrommene og personalrommene får mer tilgang til dagslys og utsyn enn det forskriftskravene stiller.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til romhøyde forvaltes strengt og at avvik vil vurderes i hvert enkelt tilfelle. Dere finner nærmere veiledning om dokumentasjonskrav ved søknad om samtykke, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Rom for renholdsutstyr

Arbeidsplassforskriften § 3-8 stiller krav til rom for renholdsutstyr.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for rom for renholdsutstyr er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere:

- Du må opplyse om hvor det er rom for renholdsutstyr, og utslagsvask med kaldt og varmt vann

Krav til rom for renholdsutstyr

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet. Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som renholdsutstyr og garderober, i samme rom (bokstav d). Særskilte krav til rom for renholdsutstyr framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-8 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger (se henvisninger nederst i brevet).

Rommet skal være innredet og utstyrt i samsvar med den planlagte rengjøringsmetoden. Det må være hensiktsmessig plassert, og hvis bygget har flere etasjer, bør det være flere slike rom, eller i det minste tappested og utslagssted i hver etasje – uavhengig av om det finnes heis.

Det må finnes skap eller særskilte rom for oppbevaring av rengjøringsmidler og liknende, enten i eller i nær tilknytning til rommet for renholdsutstyr. I tillegg må det settes av plass til det arbeidsutstyret som brukes, for eksempel moppevaskemaskin.

Rommet bør også ha utslagsvask, kaldt og varmt vann og være ventilert med undertrykk. I tillegg må rommet være stort nok til at arbeidsoppgavene som utføres her, ikke blir unødvendig belastende. Det skal finnes rengjøringsrom med tappested også i eventuelle sidebygg, som paviljonger og brakker. Kravene gjelder også i arbeidslokaler der søker har renholdsavtale med eksterne aktører som har med og bruker eget utstyr.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilrettelegging for renhold forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-om-a-legge-til-rette-for-drift-vedlikehold-og-renhold/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Personalrom – toaletter

Arbeidsplassforskriften § 3-7 stiller krav til toaletter. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for toaletter er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det

vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere:

- Du må opplys hvor personaltoalettet er planlagt

Krav til toaletter

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det skal tas hensyn til

- at virksomheten skal kunne sysselsette både kvinner og menn (bokstav d)
- at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som toaletter og renholdsutstyr, i samme rom.

Særskilte krav til toaletter framkommer av arbeidsplassforskriftens § 3-7 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Alle arbeidsplasser skal ha et passende antall toaletter, og det skal være atskilte toaletter for kvinner og menn. I små virksomheter er det imidlertid åpnet for en felles toalettløsning for kvinner og menn. Det skal være håndvask i tilknytning til toalettene.

Avstander og muligheten til å forlate arbeidsstedet uten vesentlig hinder, må legges til grunn for hvor toalettene plasseres. Toalettene bør normalt ikke ha direkte forbindelse med arbeidsrom eller spiserom. Det bør være minst ett toalett per 15 kvinner og minst ett toalett per 20 menn når det finnes tilstrekkelig med urinaler. For små virksomheter som ønsker å ha felles toalett, er det helt sentralt å vurdere hensynet til arbeidstakernes integritet og verdighet. Et handikaptaolett kan i slike tilfeller erstatte et dame- eller herretoalett.

Arbeidstilsynet legger vekt på at toalettene skal være forbeholdt arbeidstakerne. Felles toaletter med publikum, kunder, elever og pasienter aksepteres normalt ikke. Toaletter for øvrige brukergrupper kommer derfor i tillegg til de dedikerte toalettene for arbeidstakerne.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til toaletter forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-toaletter-pa-arbeidsplassen/ . Se krav til HC-toalett på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-heis-og-handicaptaolett/ . Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Personalrom – spise- og pauserom

Arbeidsplassforskriften § 3-5 stiller krav til spiserom. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for spise- og pauserom er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere:

- Du må opplyse om du har planlagt et spise-/pauserom, og hvor det eventuelt er tenkt

Krav til spise- og pauserom

Arbeidsplassforskriftens § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet

- at det skal tas hensyn til det største antallet arbeidstakere som normalt bruker rommet samtidig (bokstav b)
- at det skal utstyres med et antall bord og stoler med rygg som er tilpasset antallet arbeidstakere (bokstav c)
- at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som spiserom og garderober, i samme rom.

Særskilte krav til spise- og pauserom framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-5 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Arbeidsplasser skal normalt ha spiserom i egne lokaler eller tilgang til tilfredsstillende lokaler utenfor virksomheten. Spiserommet skal være så stort at det gir tilfredsstillende plass til det største antallet arbeidstakere som skal spise samtidig. Det skal være hensiktsmessig innredet, og hvis det er nødvendig, skal arbeidstakerne kunne tilberede måltider der. Det kan være aktuelt å tilberede mat for eksempel ved overtid (når det ikke er mulig å få mat på annen måte), ved arbeid på skift eller ved arbeid på avsidesliggende steder. Gode hygieniske forhold er viktig.

Spiserommet må gi mulighet for pause og avkobling, og skal derfor normalt være skjermet for kunder, elever, pasienter og liknende. Hvis virksomheten har eller skal ha spiserom utenfor egne lokaler, for eksempel i en ekstern kantine, bør det være et eget pauserom i virksomhetens lokaler. Uavhengig av om det er tilgang til ekstern kantine eller eget spiserom, skal spiserommet være tilgjengelig når det er behov for det. Dette betyr at en kombinasjon av for eksempel møterom og spiserom normalt ikke er hensiktsmessig eller akseptabelt. Spiserommet skal normalt være minst 6 m², og den enkelte spiseplassen skal være minst 1,2 m².

Vi gjør oppmerksom på at kravene til spise- og pauserom forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles på

www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-spiserom2/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Personalrom – garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-4 stiller krav til garderober. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planen for garderober er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer mangler, og som du som tiltakshaver må dokumentere:

- Du må opplyse hvor en personalgarderobe er planlagt

Krav til garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det skal tas hensyn til

- arbeidets art (bokstav a)
- det største antallet arbeidstakere som normalt bruker rommet samtidig (bokstav b)
- at virksomheten skal kunne sysselsette både kvinner og menn (bokstav d)

- at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som plass til renholdsutstyr og garderober, i samme rom.

Særskilte krav til garderober framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-4 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Alle har krav på garderobe, og hver arbeidstaker skal ha tilstrekkelig plass for å henge opp tøy o.l. Dersom forholdene gjør det nødvendig, skal det være atskilte skap for arbeidstøy og privat tøy.

Arbeidstakerne skal ha mulighet til å låse inn tøyet sitt i arbeidstiden, og der det er nødvendig, skal det i tillegg være låsbare avlukker for verdisaker. Videre skal arbeidstakerne ha tilstrekkelig plass til å skifte klær, og garderoben(e) skal ha speil, nødvendig antall sitteplasser for skifte av klær og skotøy og tilfredsstillende ventilasjon.

Virksomheter skal kunne sysselsette både kvinner og menn, og alle arbeidsplasser skal som hovedregel derfor ha atskilte garderober.

En atskilt garderobeløsning er særlig viktig i virksomheter der arbeidstakerne

- må skifte til eller fra arbeidstøy
- arbeider med stoffer som er giftige eller helsefarlige
- arbeider med stoffer som kan medføre smittefare, avsette lukt i tøy eller liknende

I slike tilfeller må selv små virksomheter vurdere atskilte garderober. Garderoben(e) bør ligge i tilknytning til vaskerom/dusj eller være kombinert med vaskerom.

Når det gjelder kravet til atskilte garderober, legger Arbeidstilsynet normalt ikke vekt på kjønnssammensetningen i virksomheten på søknadstidspunktet.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til garderober forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles på

www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-omarbeidstilsynets-samtykke/krav-til-garderober-pa-arbeidsplassen/ . Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Vi fortsetter å behandle saken når vi har fått dokumentasjonen over.

Det er tiltakshaver som skal sørge for at søknaden gir alle nødvendige opplysninger, og som må ettersende den dokumentasjonen som mangler.

Om Arbeidstilsynets rett til å kreve opplysninger

Ifølge forskrift om administrative ordninger § 12-1 kan Arbeidstilsynet kreve alle opplysningene som fremgår av Arbeidstilsynets søknadsskjema, og ellers alle de opplysninger som er nødvendig for at vi skal kunne vurdere om lovens krav er oppfylt i det enkelte tilfelle.

Hva skal søknaden dokumentere?

Søknaden om Arbeidstilsynets samtykke skal dokumentere at bygningsmessige tiltak blir planlagt i samsvar med regelverkskravene, slik at de ivaretar arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd. Arbeidslokalene og arbeidsplassene skal utformes og tilrettelegges for det arbeidet som skal utføres, den enkelte arbeidstaker og særskilte risikoforhold ved driften.

Kommunen kan ikke gi igangsettingstillatelse uten vårt samtykke

Merk at kommunen ikke kan gi igangsettingstillatelse uten samtykke fra Arbeidstilsynet, jf. plan- og bygningsloven §§ 21-4 og 21-5.

Vi sender kopi av dette brevet til ÅFJORD KOMMUNE for å gjøre oppmerksom på at du ikke har fått Arbeidstilsynets samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9.

Du kan klage

Du kan klage dersom du mener at du ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi de opplysningene vi spør etter, jf. forvaltningsloven § 14. Fristen for å klage er tre dager fra du mottar dette brevet. Du kan ikke reise søksmål før klageadgangen er prøvd, jf. forvaltningsloven § 27b.

For mer informasjon om klageinstans, fremgangsmåte ved klage, retten til å se dokumentene i saken og søksmål, se arbeidstilsynet.no/klage.

Mer informasjon?

Du finner informasjon om Arbeidstilsynets samtykke og krav til det fysiske arbeidsmiljøet på arbeidstilsynet.no/byggesak.

Send dokumentasjon via eDialog

Bruk [eDialog](https://www.arbeidstilsynet.no/edialog) hvis du skal sende oss dokumentasjon eller svare på dette brevet. Oppgi referansenummer 2021/24696. Les mer om eDialog på www.arbeidstilsynet.no/post.

Arbeidstilsynet

VÅR REFERANSE
139186/2021

9

Med hilsen
Arbeidstilsynet

Tommy Pedersen
seksjonsleder

Grethe Barkve Fredriksen
seniorinspektør

Dette brevet er elektronisk signert.

Kopi til:

ÅFJORD KOMMUNE

Byggesak

Postboks 54

7169

ÅFJORD